

Cēsu novada Jaunatnes politikas stratēģija 2024. - 2028.gadam

Izdota saskaņā ar Jaunatnes likuma 5.panta 1.punktu

Satura rādītājs

Terminu skaidrojums	
levads	5
1.Esošās situācijas raksturojums un analīze	6
1.1. Vispārējā informācija par pašvaldību	6
1.2. Esošās situācijas darbā ar jaunatni raksturojums	7
1.3. SVID analīze	16
2.Stratēģiskā daļa	17
2.1. Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai	18
2.2. Jauniešu veselība un emocionālā labbūtība	19
2.3. Jauniešu iekļaušana un līdzdalība	21
2.4. Jauniešu informētība	23
2.5. Digitālā prasība un digitālais darbs ar jaunatni	25
2.6. Nodarbinātība, jauniešu uzņēmējdarbības veicināšana	27

Terminu skaidrojums

Jaunietis – persona vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Jaunatne – demogrāfiskā iedzīvotāju grupa vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Jaunatnes politika – uz sadarbību balstīta valsts un pašvaldību institūciju, jaunatnes organizāciju un jauniešus pārstāvošo organizāciju mērķtiecīga darbība, kas sekmē jauniešu vajadzībām atbilstošu pakalpojumu un mehānismu veidošanos, kas vērsta uz labvēlīgas vides radīšanu jauniešu kā sabiedrības locekļu pilnvērtīgai un vispusīgai attīstībai, un kuras mērķis ir jauniešu integrācija sabiedrības dzīvē. Visās valsts politikas jomās īstenojamu mērķtiecīgu darbību kopums, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās institūcijas un organizācijas sekmē jauniešu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, veic darbu ar jaunatni un nodrošina jauniešiem vieglāku pāreju no bērna uz pieaugušā statusu, paredzot atbilstošas aktivitātes jaunieša personības attīstībai.

Jaunatnes organizācija – Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta un jaunatnes organizāciju sarakstā ierakstīta biedrība.

Darbs ar jaunatni – uz jaunatni vērsta rīcības kopums, ietverot jaunatnes aktivitātes, kas nodrošina iespējas jauniešu attīstībai un integrācijai sabiedrībā un kuras veic jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās personas un jaunatnes darbinieki.

Jauniešu dome – pašvaldības izveidota, izglītības iestāžu deleģēta jauniešu pārstāvju grupa, kas darbojas saskaņā ar nolikumu, kas sekmē pašvaldības jauniešu sadarbību, pieredzes apmaiņu un iniciatīvas darbā ar jaunatni; piedalās jauniešu interešu un vajadzību izpētē un analizēšanā, izstrādā priekšlikumus pašvaldības jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanai; veicina jauniešu sadarbību ar pašvaldību, citām jauniešu domēm, institūcijām un organizācijām; līdzdarbojas pašvaldības organizētajos pasākumos; izplata informāciju par jauniešiem piedāvātajām iespējām; iesaistās pašvaldības darbā ar jaunatni un tā ietvaros organizētajos pasākumos, projektos un programmās.

Jaunatnes lietu konsultatīvā padome – pašvaldības veidota padomdevēju institūcija, kas veicina pašvaldības iestāžu un struktūrvienību sadarbību jautājumos, kas attiecas uz jauniešiem; izstrādā un iesniedz pašvaldībai priekšlikumus pašvaldības darbam ar jaunatni un valsts jaunatnes politikas pilnveidei, izstrādā priekšlikumus jauniešu iesaistīšanai politiskās, ekonomiskās, sociālās un kultūras dzīves, kā arī vides aizsardzības aktivitātēs; izstrādā priekšlikumus jauniešu līdzdalības un iniciatīvu īstenošanas atbalstam; sniedz pašvaldības vadībai ieteikumus par finanšu plānošanu darbam ar jaunatni.

Jaunatnes lietu speciālists – persona, kas plāno un uzrauga darbu ar jaunatni, sadarbojoties ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām, izstrādā priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidei, koordinē informatīvus un izglītojošus pasākumus, projektus un programmas jaunatnes politikas jomā, sekmē jauniešu pilsonisko audzināšanu, veicina jauniešu brīvprātīgo darbu un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, konsultē jauniešus jaunatnes politikas jomā, tajā skaitā par pasākumu, projektu un programmu izstrādi un īstenošanu, kā arī veicina jauniešu personības attīstību.

Jaunatnes darbinieks – persona, kas veic darbu ar jaunatni, iesaistot jauniešus darba ar jaunatni īstenošanā un izvērtēšanā; nodrošina aktivitātes un lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešiem vietējā līmenī; līdzdarbojas starptautisko pasākumu un projektu īstenošanā; konsultē jauniešus par viņiem aktuālajām tēmām; nodrošina informācijas pieejamību un apriti par jaunatnes politikas jautājumiem.

Jauniešu līdzdalība – līdzdarbība jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā: iesaistīšanās neformālās izglītības iegūšanā un sniegšanā un veicot brīvprātīgo darbu; darbošanās izglītības iestāžu pašpārvaldēs; projektu un citu citas iniciatīvu izstrādāšana un īstenošana; piedalīšanās jaunatnes organizāciju, kā arī citu biedrību un nodibinājumu darbībā; iesaistīšanās jaunatnes politiku ietekmējošu valsts un pašvaldību lēmumu pieņemšanas procesā; iesaistīšanās citās aktivitātēs, kas vērstas uz jauniešu līdzdalības veicināšanu jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā.

Neformālā izglītība – jebkura ārpus formālās izglītības organizēta jauniešu izglītojoša darbība. Tā papildina formālo izglītību, nodrošinot to iemaņu un prasmju apguvi, kas nepieciešamas sociāli un ekonomiski aktīvam pilsonim, kas spēj integrēties sabiedrībā un darba tirgū.

Digitālais darbs ar jaunatni - proaktīva digitālo līdzekļu un tehnoloģiju izmantošana darbā ar jaunatni vai pievēršanās tiem darbā ar jaunatni.

Interesu izglītība – personas individuālo vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības.

Jaunieši ar ierobežotām iespējām - jaunieši, kuri pieder kādai no šīm grupām:

- jaunieši ar fizisku vai garīgu invaliditāti;
- jaunieši, kuriem ir mācīšanās grūtības;
- jaunieši, kuriem ir ekonomiskie šķēršļi (zems dzīves līmenis, maznodrošinātie, bezpajumtnieki, ilgstošie bezdarbnieki, parādnieki, u.c.);
- jaunieši ar kultūru atšķirībām (imigranti, bēgļi, etniskās minoritātes, jaunieši ar grūtībām kultūrā un valodas apgūšanā, u.c.);
- jaunieši ar veselības problēmām (jaunieši ar hroniskām vai smagām saslimšanām vai psihiatriskiem traucējumiem, u.c.);
- jaunieši, kuriem ir sociālie šķēršļi (kas saskaras ar vecuma, dzimuma, etniskās piederības, seksuālās orientācijas izraisītu diskrimināciju, kam ir anti-sociāla vai riskanta uzvedība, kā arī vientuļie vecāki, bāreņi, bijušie ieslodzītie, vielu un procesu atkarīgie, u.c.);
- jaunieši, kuriem ir ģeogrāfiskie šķēršļi (jaunieši no ļoti attāliem lauku reģioniem, lauku -jaunieši, jaunieši, kuriem ir ierobežotas pakalpojumu iespējas, u.c.).

Skolēnu mācību uzņēmums - skolēnu veidots un vadīts mācību uzņēmums, kura darbībai piemīt izglītojošs raksturs. SMU mācību nolūkos pilda īsta uzņēmuma funkcijas un darbojas reālā vidē – skolēni ražo un pārdod preces vai pakalpojumus.

Jauniešu centrs – viens no pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanas instrumentiem un institucionālās sistēmas darbam ar jaunatni sastāvdaļām. Centrs ir īpaši nozīmīgs posms starp „neaktīvo” un „aktīvo” jauniešu, tā ir vieta, kurā jauniešiem ar dažādām interesēm un dzīves pieredzi ir pieejama draudzīga, atvērta un atbalstoša vide. Centrs jaunatnes jomā sadarbojas ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām, tajā skaitā dažādām pašvaldību institūcijām, jaunatnes organizācijām, kā arī valsts pārvaldes iestādēm.

Skolēnu pašpārvalde – izglītības iestādes izglītojamo pašpārvalde ir demokrātiska izglītojamo vēlēta institūcija, kas savā darbā ievēro pašpārvaldes veidošanas un darbības kārtību, izglītības iestādes nolikumu vai satversmi un iekšējās kārtības noteikumus.

Brīvprātīgais darbs – organizēts un uz labas gribas pamata veikts fiziskās personas fizisks vai intelektuāls bezatlīdzības darbs sabiedrības labā. Jauniešu māja – platforma jauniešu idejām, iniciatīvām un izaugsmei.

Ievads

Jaunatnes politikas stratēģija ir izstrādāta jaunatnes politikas atbalsta projekta "Mainīties, lai augtu" (NR. VP2022/5-10) ietvaros ar Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas 2021.-2023. gadam finansējumu.

Cēsu novada Jaunatnes politikas stratēģija (turpmāk tekstā – Stratēģija) ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2024. - 2028. gadam, kas nosaka Cēsu novada darbu ar jaunatni attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus Stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanai.

Stratēģijas izstrāde veikta pamatojoties uz likumu „Jaunatnes likums”, kas spēkā esošs no 01.01.2009.

Stratēģija izstrādāta 2 daļās. Pirmajā daļā aprakstīts pašreizējās situācijas raksturojums, veika SVID analīze, 2.daļa ir stratēģiskā daļa

Stratēģijas izstrādē veiktas šādas darbības:

1. Darba grupa Cēsu novada darbā ar jaunatni iesaistītajiem;
2. Darba grupa Cēsu novada jauniešiem;
3. Jaunatnes darba resursu Cēsu novadā apzināšana un kartēšana, esošās situācijas izpēte;
4. Divi pieredzes apmaiņas braucieni jaunatnes darbā iesaistītajiem uz citām Latvijas pašvaldībām, kurās pēc administratīvi teritoriālās reformas ieviesta un sekmīgi darbojas institucionālā sistēma darbā ar jaunatni;
5. Domnīca Cēsu novada jauniešiem un lēmumpieņēmējiem, politikas īstenotājiem (“kafija ar politiķiem”)
6. Cēsu novada Jauniešu anketēšana;
7. Priekšlikuma izstrāde Cēsu novada jaunatnes darba struktūras izveidei.

Projekta laikā veiktās jaunatnes darba resursu apkopojums

1. Esošās situācijas raksturojums un analīze

Esošās situācijas izpētē un analīzes veidošanā piedalījās Cēsu novada jaunatnes darbā iesaistītie, kā arī novada jaunieši, piedaloties darba grupās. Lai sasniegtu plašāku jauniešu skaitu un uzzinātu viņu viedokli un vērtējumu par situāciju Cēsu novadā, kā arī šo jauniešu pašsajūtu, tika izveidota elektroniska aptaujas anketa. Tā tika izplatīta sociālajos medijos, kā arī Cēsu novada izglītības iestādēs. Anketēšanas rezultāti iekļauti esošās situācijas raksturojumā. Anketu aizpildīja 198 respondenti, no kuriem 42,2% vīrieši, 57,6% sievietes.

Respondentu teritoriālais pārklājums:
 31,3% no Cēsīm un Vaives pagasta
 22,2% no Priekuļu apvienības
 12,6% no Amatas apvienības
 11,6% no Pārgaujas apvienības
 10,1% no Vecpiebalgas apvienības
 9,1% no Jaunpiebalgas apvienības
 3% no Līgatnes apvienības.

1.1. Vispārējā informācija par pašvaldību

Cēsu novads ir novads, kuru pēc administratīvi teritoriālās reformas veido 7 novadi. Katrs ar savu identitāti, vērtībām un tradīcijām arī jaunatnes jomā un jaunatnes politikas īstenošanā.

1.	Pašvaldības nosaukums	Cēsu novada pašvaldība
2.	Teritorija (km ²)	2668,2 km ²
3.	Jauniešu skaits pašvaldībā	5631 (iedzīvotāju reģistra dati)
4.	Jauniešu skaits pašvaldībā attiecībā pret pārējiem iedzīvotājiem (procentuālais iedalījums)	13,7%
5.	Apzinātās jaunatnes organizācijas un NVO, kas piedāvā aktivitātes jauniešiem	9
6.	Izglītības iestāžu skaits	25 vispārējās izglītības iestādes 2 profesionālās izglītības iestādes
7.	Augstskolu filiāles	3
8.	Profesionālās ievirzes un interešu izglītības iestādes	6
9.	Jauniešu centri un jaunatnes politikas īstenošanas vietas	9

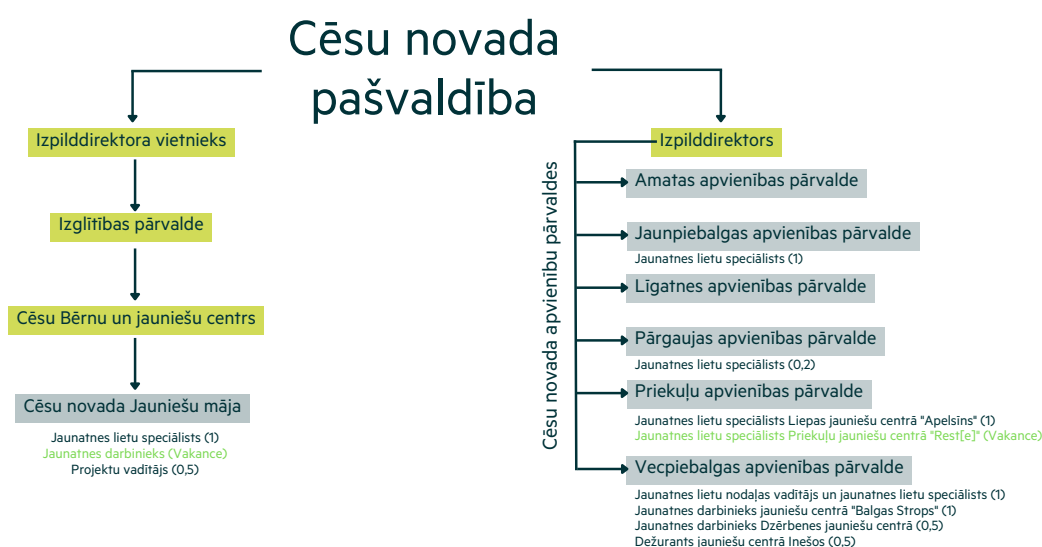
Novada teritorijā izvietotas 2 pilsētas - Cēsis un Līgatne, kā arī 21 pagasts - Amatas, Drabešu, Nītaures, Skujenes, Zaubes, Vaives, Jaunpiebalgas, Zosēnu, Līgatnes, Raiskuma, Stalbes, Straupes, Liepas, Mārsnēnu, Priekuļu, Veselavas, Dzērbenes, Inešu, Kaives, Taurenas un Vecpiebalgas. Administratīvais novada centrs Cēsis atrodas 87 km attālumā no valsts galvaspilsētas Rīgas, 27 km attālumā no nacionālas nozīmes attīstības centra - Valmieras, 30 km no Siguldas.

1.2. Esošās situācijas darbā ar jaunatni raksturojums

Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai

Pēc administratīvi teritoriālās reformas Cēsu novada teritorija kļuvusi plašāka, kas nozīmē, ka arī jaunieši, tiem pieejamās iespējas un arī to vajadzības kļuvušas vairāk. Šobrīd jaunatnes darba īstenošana Cēsīs un apvienību pārvaldēs norit tā, kā pirms administratīvi teritoriālās reformas - vietās, kur iepriekš tas darīts, darbu turpina speciālisti, kā arī tiek nodrošināta jauniešu centru un jaunatnes politikas īstenošanas vietu darbība.

Esošā jaunatnes darba struktūra

Cēsīs un Vaives pagastā par darbu ar jaunatni atbildīgā struktūra ir izglītības pārvalde, savukārt iestāde, kas koordinē jaunatnes darbu ir Cēsu Bērnu un jauniešu centrs. Tā struktūrvienība "Cēsu novada Jauniešu māja" pilda ne tikai kvalitatīva jauniešu brīvā laika pavadīšanas nodrošināšanu jauniešiem Cēsīs, bet arī veicina jauniešu līdzdalību kā lēmumu pieņemšanas procesos, tā pilsoniskajās aktivitātēs. Cēsu novada Jauniešu māja ir mājvieta jauniešu domei, kā arī aktīvi strādā pie sadarbības veicināšanas gan ar NVO, gan izglītības iestādēm, apvienību pārvaldēm, dažādām organizācijām, lai nodrošinātu plašākas iespējas jauniešiem. Cēsu novada Jauniešu māja nodrošina jauniešiem iespējas līdzdarboties projektu īstenošanas un plānošanas procesos. Jauniešu mājā strādā jaunatnes lietu speciālists, jaunatnes darbinieks un nepilnas slodzes projektu vadītājs.

Cēsu novada apvienību pārvalžu viena no funkcijām, saskaņā ar to nolikumiem, ir jaunatnes darba īstenošana:

Amatas apvienībā jaunatnes darbs tieši netiek īstenots, bet tas kā papildus funkcija noteikts citu struktūru darbiniekiem. Teritorijā darbojas aktīvas NVO un jaunatnes organizācijas, kas veiksmīgi darbojas jaunatnes jomā, pārstāvot jauniešu intereses un sadarbojoties arī ar pašvaldību. Īstenojot dažādus sadarbības projektus, noritējis arī darbs pie teritorijā dzīvojošo jauniešu vajadzību apzināšanas, lai nākotnē sekmētu jaunatnes darbu tur, kur tam ir pieprasījums.

Līgatnes apvienībā darbojās izglītības un jaunatnes lietu speciālists, kurš šobrīd darbu turpina izglītības pārvaldē. Līgatnē sadarbībā ar vietējo uzņēmēju tapušas telpas jauniešu brīvā laika pavadīšanai un iniciatīvu īstenošanai, un ir izveidojusies neformālā Līgatnes jauniešu grupa, kura sadarbībā ar darbinieku īsteno iniciatīvas un piedalās dažādos sadarbības projektos.

Pārgaujas apvienībā darbojas jaunatnes lietu speciālists, nodrošinot jauniešu iesaisti dažādās aktivitātēs un projektos, kā arī sadarbojoties ar vietējām izglītības iestādēm. Pārgaujā ir izveidota radošā istaba jauniešu iniciatīvu īstenošanai, kas ir vieta, kur jauniešiem pulcēties, kopā ar jaunatnes lietu speciālistu plānot un īstenot aktivitātes. Telpa ir peejama jauniešiem viņu iniciatīvu īstenošanai.

Priekuļu apvienībā šobrīd visaktīvāk jaunatnes darbs tiek īstenots Liepas pagasta jauniešu centrā "Apelsīns", kur jauniešiem ir iespējams kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku, kā arī iesaistīties projektu plānošanas un īstenošanas procesos. Jauniešu centrs nodrošina jauniešiem iespēju arī piedalīties dažādos starptautiska mēroga projektos. Priekuļos ir jauniešu centrs "REST[e]", kurš šobrīd nepilda savu funkciju, jo jaunatnes darbinieks atradās ilstošā prombūtnē un tam netika atrasts aizvietotājs.

Vecpiebalgas apvienībā jaunatnes darbu īsteno jaunatnes lietu nodaļa, kas ir atbildīga par Vecpiebalgas, Dzērbenes un Inešu jauniešu centru darbību. Jaunatnes lietu nodaļa strādā, lai dažādotu jauniešiem pieejamās iespējas - jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējas, izklaides pasākumus, veicinātu jauniešu izpratni par līdzdalību, neformālo izglītību, starpkultūru komunikāciju un brīvprātīgo darbu. Minētajos jauniešu centros darbojas jaunatnes darbinieki.

Pašvaldība nodrošina jaunatnes darba īstenošanai nepieciešamo infrastruktūru - telpas, materiāli tehnisko bāzi. Cēsu novada pašvaldībā finansējums jaunatnes darba īstenošanai piešķirts katrā pārvaldē atbilstoši esošajai situācijai, pieprasījumam un vajadzībām. Tas nodrošina gan speciālistu atalgojumu, kuri ir atbildīgi par jaunatnes darba nodrošināšanu, kā arī brīvā laika un neformālās izglītības aktivitātēm, gan jauniešu iniciatīvām, kas tiek veiktas un koordinētas jauniešu mājās un brīvā laika centros. Pašvaldība ik gadu piešķir budžetu Jauniešu domes aktivitātēm, atvēlot papildus budžetu Jauniešu dienas atzīmēšanai mācību gada sākumā. Ikgadējais budžets jauniešu aktivitātēm, kas tiek piešķirts no pašvaldības budžeta, ir 20550 EUR apmērā. Papildu esošajam finansējumam aktīvi tiek apgūts projektu finansējums.

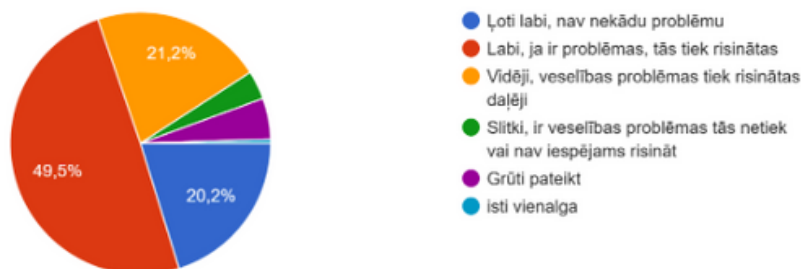

Jauniešu veselība un emocionālā labbūtība

Jauniešu veselība un emocionālā labbūtība ir ļoti svarīgs aspekts viņu kopējās labklājības un nākotnes attīstībā. Lai apzinātu to, kā jaunieši vērtē savu veselību, kā par to rūpējas, kā viņi jūtas, kā arī kas ir tie jautājumi, par kuriem viņi vēlētos iegūt vairāk informācijas, jauniešu auditorijai izplatītajā aptaujas anketā viņiem bija jāatbild uz jautājumiem par šo tēmu.

Kā Tu vērtē savu veselību?

198 atbildes

Uz jautājumu “Kā Tu vērtē savu veselību” 20,2 % atbildēja, ka savu veselību vērtē ļoti labi un nesaskaras ar nekādām problēmām, 49,5% apgalvo, ka vispārējais veselības stāvoklis ir labs un, ja ir kādas problēmas, tās tiek risinātas, savukārt 21,2% atzīst, ka veselības problēmas tiek risinātas daļēji un viņi savu veselību vērtē vidēji. 3,5% respondentu savu veselības stāvokli vērtē kā sliktu un esošās problēmas netiek risinātas vai arī tās nav iespējams risināt. 5,1% respondentu savu veselības stāvokli ir grūti novērtēt, savukārt 0,5% jeb 1 respondents apgalvo, ka viņu tas nesatrauc. Anketā aptaujātie jaunieši par savu veselību rūpējas, regulāri veicot fiziskās aktivitātes (102 respondenti), ievērojot veselīga uztura principus (71 respondents), lietojot vitamīnus (106 respondenti), atvēlot 8 stundas miegam (100 respondenti), tomēr iezīmējas tendence individuālajās atbildēs, kur jaunieši min, ka neizdodas atvēlēt kvalitatīvam miegam pietiekami daudz laika.

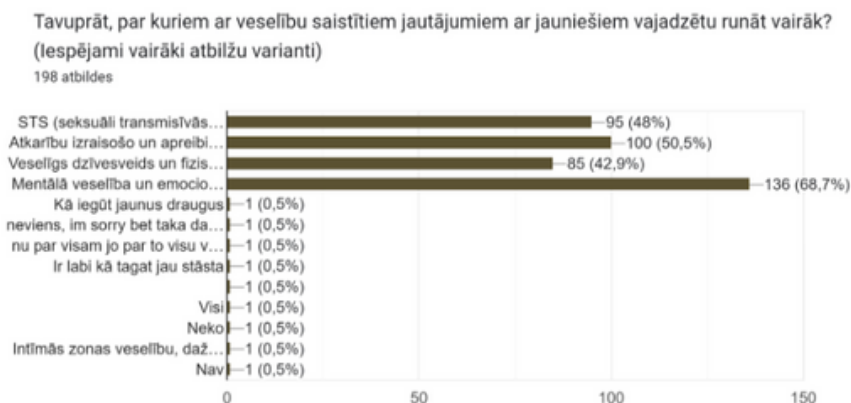
Jauniešiem aptaujas anketā tika uztots jautājums “Vai Tu esi kādreiz lietojis kādas atkarību izraisošas vai apreibinošas vielas?”, uz kuru 42 jaunieši atbildēja, ka ir mēģinājuši cigaretes, 66 elektroniskās cigaretes, 73 alkoholiskos dzērienus, 16 narkotiskās vielas, bet 107 atbildēja, ka nav mēģinājuši. Iemeslus, kas skaidro šo vielu lietošanu, jaunieši min to, ka viņi ir vēlējušies zināt, kā tas ir vai vēlējušies apreibināties, vai netikt atstumti no savas kompānijas. Vairums aptaujātie jaunieši apgalvo, ka apzinās atkarību izraisošo un apreibinošo vielu lietošanas risku un to ietekmi uz viņu veselību, tomēr daļa aptaujāto jauniešu atzīst, ka viņu zināšanas par atkarību un apreibinošo vielu lietošanas ietekmi uz viņu veselību vērtējamas kā vidējas (10,1%), sliktas (3%) un ļoti sliktas (6,6%).

Tāpat arī aptaujātie jaunieši novērtēja savas zināšanas par seksuāli transmisīvajām slimībām (STS). Jauniešu sniegtās atbildes liecina, ka daļa par šo tematu ir informēta - 53,6% apgalvo, ka ļoti labi zina, kas ir STS un kā sevi pasargāt, savukārt 29,8% atzīst, ka viņiem trūkst informācijas un 15,2% savas zināšanas vērtē kā sliktas vai ļoti sliktas.

Jauniešu emocionālā labsajūta pēdējo gadu laikā ir kļuvusi par ļoti aktuālu tematu gan izglītības iestādēs, gan jaunatnes darbā. Sniedzot savu atbildi uz jautājumu “Kā Tu vērtē savu emocionālo labsajūtu?”, aptuveni puse no aptaujātajiem respondentiem atzīst, ka viņu emocionālā pašsajūta ir ļoti laba (12,6%) un laba (38,9%), savukārt 37,9% apgalvo, ka tā ir vidēja, sliktā (7,1%) un ļoti sliktā (2%).

Aptaujas rezultāti liecina, ka 43,4% jauniešu zina, kur krīzes situācijās meklēt atbalstu, savukārt 14,1% atzīst, ka to nezina un 39,9% apgalvo, ka viņiem nav bijusi šāda nepieciešamība. Respondenti atklāj, ka viņi visbiežāk atbalstu meklē pie savas ģimenes un draugiem, kā arī pie pedagogiem izglītības iestādēs, pie sociālā dienesta speciālistiem un jaunatnes darbiniekiem jauniešu centros. Tāpat arī iezīmējas tendence, ka jaunieši atbalstu nemeklē, savas problēmas noklusē un paši ar tām mēģina tikt galā.

Jaunieši, kuri atbildējuši uz aptaujas anketas jautājumiem, atzīst, ka būtu nepieciešams vairāk runāt ar jauniešiem par mentālās veselības jautājumiem, kā arī atkarību un apreibinošos vielu ietekmi uz jauniešu veselību, STS un to, kā sevi no tā pasargāt. Tāpat arī nozīmīgi, viņuprāt, būtu aktualizēt veselīga dzīvesveida un fizisko aktivitāšu nozīmi.

Visā pašvaldības teritorijā gan pilsētās, gan apvienību pārvaldēs jauniešiem pieejama publiskā infrastruktūra fizisko aktivitāšu veikšanai - stadioni, sporta zāles, skeitparki, brīvdabas treniņi. Tāpat arī tiek organizēti atsevišķi pasākumi, aktivitātes, piemēram, pārgājieni, un sporta dienas, kurās aktīvi piedalīties tiek aicināti arī jaunieši.

Tiek nodrošināta iespēja piedalīties cikliskās lekcijās un nodarbībās gan izglītības iestādēs, gan jauniešu centros par emocionālās labsajūtas monitorēšanu un veicināšanu jauniešu vidū, piesaistot nozares speciālistus un ekspertus. Neizpaliek arī individuālais darbs ar jauniešiem, lai sniegtu papildus atbalstu un informāciju, kā arī nodrošinātu jauniešiem iespējas piedalīties projektos, lai veicinātu viņu izpratni par šiem jautājumiem.

Cēsu novada pašvaldība īsteno projektu Nr. 9.2.4.2/16/1/105 "Pasākumi Cēsu novada pašvaldības iedzīvotāju veselības veicināšanai un slimību profilaksei", kura ietvaros īstenotas arī tieši jauniešu auditorijai paredzētas nodarbības un lekcijas.

Sadarbībā ar Slimību profilakses un kontroles centru Cēsu novada Jauniešu mājā ir rīkotas informatīvās lekcijas par HIV un citu STS, kā arī nodrošināta iespēja jauniešiem veikt HIV ekspress testu.

Jauniešu iekļaušana un līdzdalība

Jauniešu sociālās atstumtības mazināšanai darbs notiek dažādās organizācijās - Cēsu novada pašvaldības aģentūrā "Sociālais dienests", Probācijas dienestā, biedrībā "Brīnummāja", sociālo pakalpojumu centrā "Pērle". Pašvaldība veicina jauniešu neformālās izglītības iespējas, atbalstot un popularizējot jauniešu neformālās izglītības projektus un pasākumus. Tāpat arī Cēsu novada jauniešu centri un jaunatnes darbā iesaistītie sadarbojas ar jau minētajām iestādēm, lai veicinātu jauniešu ar ierobežotām iespējām sekmīgāku iekļaušanu sabiedrībā. Ir veikts nozīmīgs ieguldījums, stiprinot sadarbību ar sociālā darba sektoru - sadarbībā ar sociālo dienestu, tiek nodrošinātas atbalsta grupas jauniešiem, kā arī individuālās konsultācijas par dažādām ļoti būtiskām tēmām - atkarības, attiecību veidošana, mentālā veselība. Sadarbojoties Cēsu novada Jauniešu mājai, jaunatnes darbiniekiem apvienību pārvaldēs un sociālajam dienestam jau vairākkārt īstenoti projekti, lai veicinātu jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušanu sabiedrībā un jaunatnei paredzētajās aktivitātēs visā novadā, kā arī nodrošinātu viņiem plašākas iespējas socializēties, iesaistīties un sniegt atbalstu gan krīzes situācijās, gan viņu iniciatīvu īstenošanai.

Cēsu novada pašvaldībā tiek strādāts pie kopienu attīstības, kurās pašvaldība saredz arī iespējas jauniešiem. Ņemot vērā lielo novada teritoriju, Cēsu novadā ir gana daudz jauniešu ar ģeogrāfiskajiem šķēršļiem, kas nozīmē, ka vietējo kopienu stiprināšana ir arī ieguldījums lauku reģionu jauniešu iespēju veicināšanā.

Aptaujas anketā jauniešiem tika vaicāts, vai viņi jūtas piederīgi savai vietējai kopienai - pilsētai vai pagastam, uz ko teju puse jeb 48% respondentu atbildēja, ka viņi jūtas piederīgi un kā nozīmīga vietējās sabiedrības daļa, 46,5%, ka jūtas piederīgi dažreiz, savukārt 3,5% norādīja, ka nejūtas piederīgi, jo jūtas nesapraستی. Tāpat arī jauniešiem tika jautāts, vai viņi jūtas piederīgi savam novadam. 59,1% aptaujāto jauniešu atbildējuši, ka jūtas piederīgi, 30,8%, ka dažreiz, bet 8,6% apgalvo, ka nejūtas piederīgi. Jaunieši, norādot iemeslus tam, kāpēc jūtas vai nejūtas piederīgi kā pozitīvos aspektus min sakopto novada vidi, drošības sajūtu novadā, pasākumus, kā arī to, ka paši iesaistās sabiedriskajā dzīvē, savukārt kā negatīvos faktorus viņi min to, ka lauku teritorijā nav viņu vajadzībām un vēlmēm atbilstošu notikumu, izjūt negatīvu attieksmi no apkārtnējiem cilvēkiem, jauniešus vienojošu pasākumu trūkums, kā arī to, ka daļa jauniešu atpūšas, lietojot apreibinošas vietas.

Novadā mērķtiecīgi tiek strādāts ar jau aktīvajiem jauniešiem, lai stiprinātu un veicinātu viņu līdzdalību. Cēsu novada Jauniešu mājā jau kopš 2002.gada darbojas jauniešu dome ar mērķi nodrošināt jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī pārstāvēt jauniešu intereses. Tās mērķis ir veicināt aktīvu un radošu jauniešu dzīvi Cēsu pilsētā. Jauniešu domes uzdevums ir izteikt, pieņemt un izanalizēt priekšlikumus un ierosinājumus, kas ir saistīti jauniešu interešu un vajadzību īstenošanu, atbilstoši darba plānam izstrādāt un realizēt jauniešu interesēm atbilstošus priekšlikumu projektus. Jauniešu domē darbojas jaunieši, kuri dzīvo Cēsīs, kā arī jaunieši, kuri dzīvo kādā no apvienību pārvaldēm, bet mācās kādā no Cēsu izglītības iestādēm. Šobrīd aktīvas jauniešu domes citviet novada teritorijā nav, tomēr apvienību pārvaldēs darbojas jauniešu neformālās grupas, kuru pārstāvji ir aktīvākie savu kopienu jaunieši.

Jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā atsevišķos gadījumos tiek apzināti organizēta, piemēram, veidojot darba grupas, kurās īpaši tiek uzaicināti piedalīties jaunieši. Cēsu novadā ik gadu rīko jauniešu forumu, "kafiju ar politiķiem", kura mērķis ir uzklaušīt jauniešu viedokli par dažādiem aktuāliem jautājumiem, izstrādāt ieteikumus to risināšanai. Regulāri jauniešu forumi līdz šim notikuši arī Pārgaujas apvienības pārvaldē.

Cēsu novada izglītības iestādēs aktīvi darbojas skolēnu pašpārvaldes, kas arī ir viens no instrumentiem jauniešu līdzdalības veicināšanai. Skolēnu pašpārvaldes, īpaši apvienību pārvaldēs, sadarbojas ar jauniešu centriem un jaunatnes darbā iesaistītajiem. Tāpat arī vairākas skolēnu pašpārvaldes Cēsu novada izglītības iestādēs īstenojušas vai īsteno projektu "Izglītības iestāžu pašpārvalžu attīstības programmas "Kontakts" iniciatīvu projektu īstenošana Cēsu novada izglītības iestādēs", ko koordinē Cēsu novada Jauniešu mājas speciālisti.

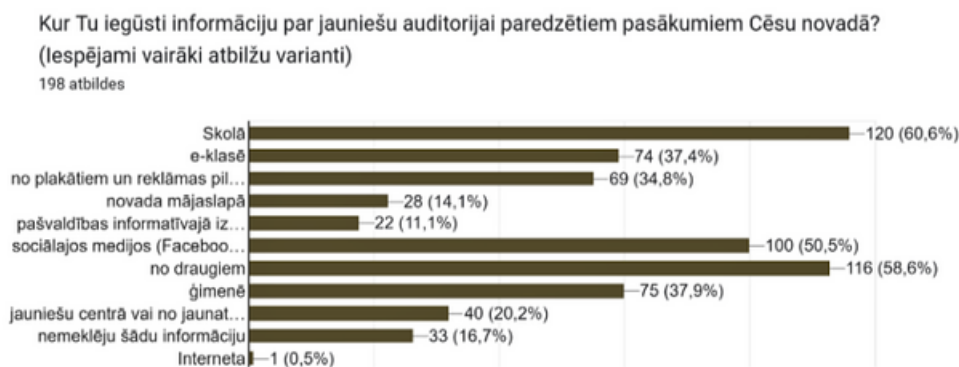
Pašvaldība nodrošina atbalstu jauniešu iniciatīvu īstenošanai, no 2023. gada īstenojot Cēsu novada jauniešu iniciatīvu projektu konkursu, kā viens no mērķiem ir veicināt jauniešu auditorijas līdzdalību sabiedrībā. Jauniešiem ir iespēja iesniegt savu ideju pieteikumus un saņemt finansiālu atbalstu to īstenošanai. Projektu īstenošanas pirmajā gadā tika saņemtas un īstenotas dažādas jauniešu iniciatīvas, kas bija saistītas gan ar infrastruktūras uzlabošanu viņu vietējās kopienās, gan ar jauniešu savstarpējās komunikācijas veicināšanu, gan prasmju pilnveidošanu.

Jauniešu informētība

Lai informētu jauniešus par aktuālajiem notikumiem, jauniešiem pieejamajām iespējām, tiek izmantoti dažādi informācijas kanāli, piemēram, jauniešu čata grupas, tiek veidoti plakāti, jaunieši tiek uzrunāti individuāli, sadarbībā ar izglītības iestādēm informācija tiek jauniešiem nosūtīta ar e-klases starpniecību. Informācija par jauniešiem pieejamām iespējām tiek izplatīta arī, izmantojot pašvaldības komunikācijas kanālus (mājaslapa www.cesis.lv un apvienību pārvalžu mājaslapas, ikmēneša informatīvais izdevums “Cēsu Novada Vēstis”, sociālo mediju profili). Neatņemama sastāvdaļa jauniešu informēšanā ikdienā ir sociālie mediji. Jauniešu centri un apvienību pārvalžu jaunatnes lietu speciālisti lokālo jauniešu informēšanai izveidojuši un izmanto sociālo mediju Facebook (@cesis_jauniesiem, @ligatnesjauniesiem, @BJICtagad, @youthcenterapelsins, @pargaujasjauniesi, @piebalgasjauniesi) un Instagram (@cesis_jauniesiem, @jauniesu_centrs_apelsins, @pargaujasjauniesi, @BJICtagad, @piebalgasjauniesi), kā arī komunikācijā ar jauniešiem tiek apzināts un iepazīts sociālais medijs TikTok, ko daži jaunatnes darbinieki un jaunieši izmanto informācijas nodošanai vai izklaidējoša satura veidošanai. Tiek meklētas un iepazītas dažādas alternatīvas digitālajai komunikācijai ar jauniešiem, piemēram, Cēsu novada jauniešu Discord serveris.

Eiropas Solidaritātes korpusa projekta “Jauniešu Balss Cēsīm” ietvaros 2022.gadā tika izveidota mājaslapa www.cesisjauniesiem.lv ar mērķi to attīstīt kā vienotu platformu jauniešu informēšanai Cēsu novadā, iesaistot jauniešus satura veidošanā.

2023.gadā Cēsu novada Jauniešu māja kļuva par informācijas tīkla Eurodesk infopunktu. Dalība informācijas tīklā, tā ietvaros īstenotajās aktivitātēs nodrošina jauniešiem iespēju saņemt informāciju par Eiropas Savienības jauniešu mobilitātes programmām.

Aptaujas rezultāti liecina, ka trīs populārākie informācijas iegūšanas kanāli respondentu vidū ir izglītības iestādes, draugi un sociālie mediji. Kā iemeslus, kāpēc, viņuprāt, jauniešus nerasniedz viņiem paredzētā informācija, jaunieši apgalvo, ka tiek izmantoti jauniešu auditorijai neatbilstoši informācijas kanāli, informācija tiek nodota jauniešiem nedraudzīgā valodā, kā arī viņus neuzrunā informācijas formāts un to, ka speciāli viņi šādu informāciju nemeklē, jo, patērējot pat informatīvu saturu, viņi meklē izklaidi.

Eiropas Solidaritātes korpusa projekta “Jauniešu Balss Cēsīm” ietvaros 2022.gadā tika izveidota mājaslapa www.cesisjauniesiem.lv ar mērķi to attīstīt kā vienotu platformu jauniešu informēšanai Cēsu novadā, iesaistot jauniešus satura veidošanā.

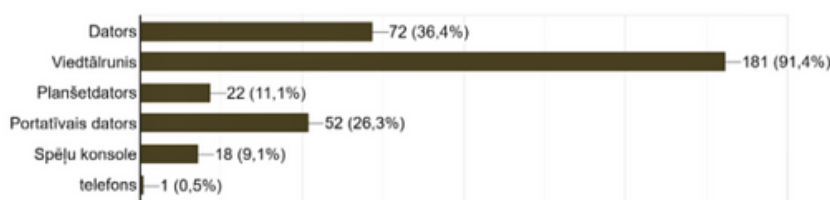
2023.gadā Cēsu novada Jauniešu māja kļuva par informācijas tīkla Eurodesk infopunktu. Dalība informācijas tīklā, tā ietvaros īstenotajās aktivitātēs nodrošina jauniešiem iespēju saņemt informāciju par Eiropas Savienības jauniešu mobilitātes programmām.

Digitālā pratība un digitālais darbs ar jaunatni

Digitālā darba ar jaunatni nozīme mūsdienās būtiski palielinās, ņemot vērā digitālo tehnoloģiju attīstību un to, ka tieši jaunatne ir tā sabiedrības daļa, kura visdabiskāk pakļaujas digitālajai transformācijai un gan pavada daudz laika tiešsaistē, gan savā ikdienā izmanto dažādas digitālās tehnoloģijas. Covid-19 pandēmijas ierobežojumu laikā digitālais darbs ar jaunatni ieguva pavisam citu nozīmi, parādot to, ka tas ir ne tikai tā brīža nepieciešamība, bet arī iespēja, kas savu ietekmi turpina arī pēcāk. Digitālais darbs ar jaunatni nenozīmē tikai tiešsaistes pasākumu rīkošanu, bet tas paredz arī aktīvu digitālo rīku izmantošanu ikdienas darbā ar jaunatni.

Kuras no šīm ierīcēm izmanto visbiežāk? (Iespējami vairāki atbilžu varianti)

198 atbildes

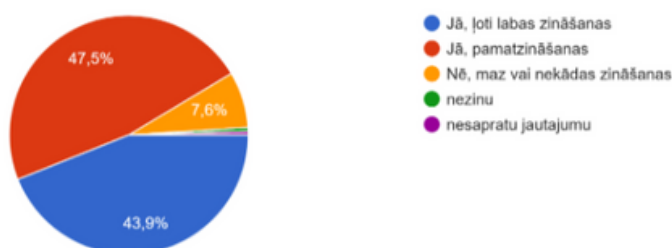
Jauniešu aptaujas rezultāti liecina, ka jaunieši viedierīces izmanto katru dienu, kā visbiežāk izmantoto ierīci norādot viedtālruni. Respondenti, raksturojot savas tiešsaistes aktivitātes, min, ka visvairāk laika pavada sociālajos medijos, meklē mācību materiālus vai informāciju. Tāpat viņi arī min, ka tiešsaistē sazinās ar saviem draugiem, spēlē videospēles, klausās mūziku, izmanto dažādus digitālos rīkus satura radīšanai.

Cēsu novada jauniešu centros vai jaunatnes darbā jaunieši tiek iesaistīti digitālā satura veidošanā publicitātes vajadzībām, piemēram, veidojot afišas vai īsos video, fotografējot un veicot to digitālo pēcapstrādi. Tāpat arī jaunieši tiek iesaistīti pasākumu tehniskā nodrošinājuma sagatavošanā pirms un pasākumu laikā. Arvien biežāk ikdienas darbā tiek izmantoti dažādi digitālie rīki, piemēram, “Actionbound” interaktīvu orientēšanās aktivitāšu īstenošanai, “Kahoot” viktorīnu veidošanai, google pakļpojums failu uzglabāšanai un kopīgošanai.

Cēsu novada pašvaldībā ir un tiek īstenotas dažādas digitālā darba ar jaunatni aktivitātes dažādu projektu ietvaros. Īstenots apjomīgs digitālā satura radīšanas apmācību projekts jauniešiem, kura laikā tikai veicināta dažādu noderīgu prasmju apguve, kas saistītas ar digitālā satura radīšanu (filmēšana, fotografēšana, montāža, medijpratība, grafiskais dizains). Īstenots arī jauniešu projekts “Dig[it]”, kura laikā Cēsu novada jaunieši mācījās veidot īsfilmās, lai veicinātu savu ditiālo prasmju attīstību. Tiek veidota un stiprināta sadarbība ar Cēsu Digitālo centru, lai sekmētu digitālā darba ar jaunatni attīstību Cēsu novadā.

Vai Tev ir zināšanas par digitālās drošības pasākumiem un privātuma saglabāšanu tiešsaistē?

198 atbildes

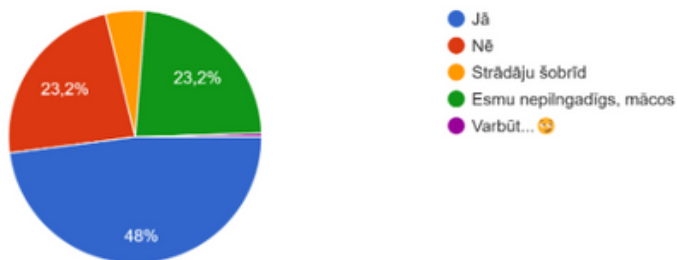
Vairākums aptaujātie jaunieši apgalvo, ka viņiem ir ļoti labas vai pamatzināšanas par digitālās drošības pasākumiem tiešsaistē, tomēr ir jaunieši, kuriem izpratne par savu drošību ir nepietiekama.

Nodarbinātība, jauniešu uzņēmējdarbības veicināšana

Jauniešiem anketā tika jautāts par dažādiem dzīves izaicinājumiem un kā vienu no izaicinājumiem jaunieši min nodarbinātības jomā - laba darba atrašanu, kā iemeslu minot pieredzes trūkumu.

Vai Tu esi strādājis algotu darbu?

198 atbildes

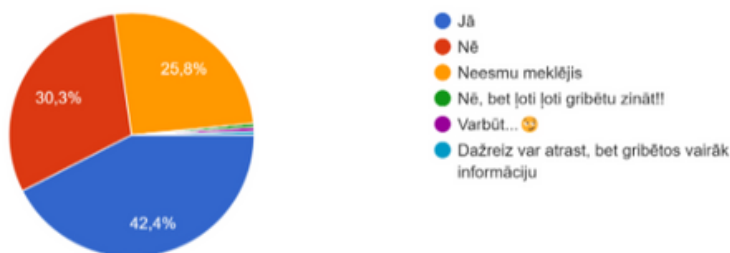

Aptaujas rezultāti liecina, ka 48% no aptaujātajiem jauniešiem ir strādājuši algotu darbu, tomēr darba grupās izskanējis jauniešu viedoklis, ka viņi, piemēram, strādājot vasarās, vēlētos strādāt vietās, kas vairāk atbilst kādām viņu interesēm, bet šādas iespējas ir grūti atrast pieredzes trūkuma dēļ un paaugstināta atbildības līmeņa dēļ, jo potenciālie darba devēji ne vienmēr uztic jauniešiem atbildīgus pienākumus.

Cēsu novada pašvaldībā skolēniem tiek nodrošināta iespēja strādāt algotu darbu vasarā, tāpat arī tiek nodrošinātas darba iespējas jauniešiem sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA) un uzņēmējiem. Cēsu pilsētā un atsevišķās apvienību pārvaldēs tiek īstenoti karjeras pasākumi un konsultācijas gan jauniešu centros, gan izglītības iestādēs. Jaunieši tiek iedrošināti izmantot ēnošanas iespējas un ēnot gan pašvaldības speciālistus, gan citas viņiem interesējošās profesijas, gūstot priekšstatu par to pienākumiem, atbildībām, nepieciešamajām prasmēm un ikdienu.

Vai Tu zini kur vari atrast informāciju par aktuālajām darba iespējām jauniešiem?

198 atbildes

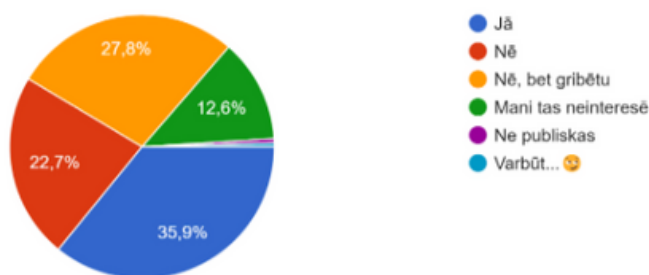

Lai gan lielākā daļa aptaujāto jauniešu apgalvo, ka zina, kur meklēt informāciju par darba iespējām jauniešiem, aptaujā iegūtie dati liecina arī to, ka ir daudz jaunieši, kuri to nezina vai arī nav meklējuši šādu informāciju.

Viens no veidiem, kā veicināt jauniešu prasmju pilnveidi un darba pieredzes gūšanu ir brīvprātīgais darbs, ko jaunieši var veikt. Cēsu novada Jauniešu mājā 2018.gadā tika izveidota brīvprātīgā darba sistēma un ieviests jauniešu pateicības pasākums “Zelta Briedis”. Izstrādātā sistēma paredz, ka jebkuram jauniešim ir iespējams saņemt brīvprātīgā darba grāmatiņu, kurā viņš apraksta veikto brīvprātīgo darbu, definē, ko viņš ir iemācījies (to ar parakstu apstiprina darba devējs) un reizi gadā jauniešis saņem pašvaldības pārstāvju parakstītu apliecinājumu, kur ir minēta jaunieša iegūtā pieredze un nostrādātās stundas

Vai esi izmantojis brīvprātīgā darba iespējas, lai gūtu pieredzi dažādās jomās?

198 atbildes

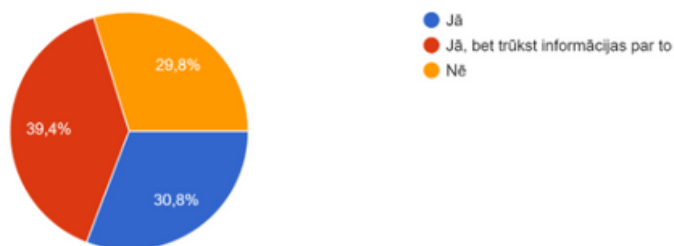

35,9% no aptaujātajiem jauniešiem atklāj, ka ir veikuši brīvprātīgo darbu, 22,7%, ka nav to darijuši, 12,6% atzīst, ka viņiem tas neinteresē, savukārt pietiekami daudz jauniešu 27,8% atbildējuši, ka viņi nav veikuši brīvprātīgo darbu, bet labprāt to darītu. Brīvprātīgais darbs ir ne tikai labs instruments, lai veicinātu jauniešu prasmju un pieredzes pilnveidošanu, bet arī veicinātu jauniešu līdzdalību.

Izglītības iestādēs jaunieši var izvēlēties veidot savus mācību uzņēmumus, gūstot pirmās zināšanas un iemaņas uzņēmējdarbībā.

Vai Tu esi domājis par savas uzņēmējdarbības uzsākšanu?

198 atbildes

Aptaujas rezultāti liecina, ka 38,8% aptaujātie jaunieši ir domājuši par savas uzņēmējdarbības uzsākšanu, 29,8% atklāj, ka nav par to domājuši, bet 39,4% atzīst, ka viņiem trūkst informācijas par to.

Jaunieši, atbildot uz jautājumu, vai viņi gribētu pilnveidot savas zināšanas par uzņēmējdarbību, atklājas tendence, ka lielākā daļa no aptaujātajiem jauniešiem (73,2%) ir ieinteresēti savu zināšanu par uzņēmējdarbību pilnveidei.

1.3. SVID analīze

SVID analīze ir stratēģijas plānošanas instruments, kas ļauj noteikt pašvaldības darbu ar jaunatni Stiprās un Vājās puses, iespējas un Draudus. Veicot SVID analīzi, tiek izvērtētas iekšējo un ārējo faktoru sniegtās priekšrocības un problēmas:

Stiprās puses – pašvaldības īpašības, kas tai var palīdzēt sasniegt noteikto mērķi;

Vājās puses – pašvaldības īpašības, kas var kavēt noteiktā mērķa sasniegšanu;

Iespējas – tie ārējie faktori, kas var pašvaldībai palīdzēt sasniegt noteikto mērķi;

Draudi – tie ārējie faktori, kas var pašvaldību kavēt noteiktā mērķa sasniegšanā.

SVID analīze tiek atspoguļota tabulā, lai pārskatāmi aprakstītu visu jomu stiprās un vājās puses, iespējas un draudus atbilstoši pašreizējās situācijas aprakstā minētajam.

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> -Pašvaldībā ir algoti darbinieki darba ar jaunatni īstenošanai;-Pašvaldība ir ieinteresēta jaunatnes jomas attīstīšanā Cēsu novadā; -Izstrādāta brīvprātīgā darba sistēma; -Izveidota un kopš 2002.gada darbojas jauniešu dome; -Cēsu novada Jauniešu mājā un jauniešu centros nodrošinātas neformālās izglītības iespējas jauniešiem; -Novadā tiek īstenota jauniešu vasaras nodarbinātības programma; -Izveidots atbalsta mehānisms jauniešu iniciatīvām; -Tiek īstenoti dažādi projekti, piesaistot finansējumu jauniešu aktivitātēm un neformālās izglītības piedāvājuma attīstīšanai; 	<ul style="list-style-type: none"> -Nav ieviesta vienota sistēma darba ar jaunatni īstenošanai; -Jaunatnes darba aktivitātes netiek īstenotas visā novada teritorijā; -Trūkst vienotas izpratnes par jaunatnes politiku kā starpnozaru virzienu; -Nepietiekami attīstīts darbs ar pilngadīgajiem 18 - 25 gadus veciem jauniešiem; -Jaunatnes lietu konsultatīvā padome ir noteikta, bet nav funkcionāla; -Salīdzinoši liels skaits novada jauniešu aktivitātēs netiek sasniegts un iesaistīts;
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> -Jauniešiem pieejamas plašas iespējas - interešu izglītība, neformālās izglītības piedāvājums, pieejama infrastruktūra brīvā laika pavadīšanas aktivitātēm; -Iespēja attīstīt informatīvo platformu, lai veicinātu jauniešu informētības līmeni par viņu iespējām; -Jauniešiem pieejama iespēja piedalīties projektos, pieredzes apmaiņās un jauniešu mobilitātes projektos; -Papildus finansējuma piesaistīšana jauniešu aktivitāšu īstenošanai;-Sadarbības stiprināšana starp dažādām organizācijām, lai nodrošinātu plašākas jauniešu iespējas gan atbalsta gūšanai, gan veselības veicināšanai, gan līdzdalības un prasmju pilnveidošanas sekmēšanai; 	<ul style="list-style-type: none"> -Jauniešu ar ierobežotām iespējām zems iesaistes un līdzdalības līmenis; -Zems pieprasījums jauniešiem domātās mobilā jaunatnes darba aktivitātēs; -Jauniešu aizplūšana no novada; -Ekonomiskās situācijas pasliktināšanās valstī; -Vīspārējās veselības pasliktināšanās draudi; -Nepietiekama izpratne par brīvprātīgā darba būtību;-Nepārvaramā vara;

2. Stratēģiskā daļa

Izpratne par jaunatnes politiku kā pilsoniskās sabiedrības un demokrātijas politikas jomu, kā arī kā mērķtiecīgu darbību kopumu jauniešu pilnvērtīgas un vispusīgas attīstības veicināšanā un jaunieša dzīves kvalitātes uzlabošanā Latvijā strauji pieaug.

Latvijas Jaunatnes likumā ir noteikta pašvaldības kompetence jaunatnes politikas jomā, kas nozīmē, kas pašvaldība piedalās valsts jaunatnes politikas īstenošanā, un tās viens no uzdevumiem ir izstrādāt vietējā līmeņa plānošanas dokumentus jaunatnes politikas jomā.

Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnēs 2022.-2027. gadam izvirzītais jaunatnes politikas mērķis ir radīt iespējas visu Latvijas jauniešu attīstībai un labklājībai, stiprināt jauniešu iekļaušanos sabiedrībā un līdzdalību visās dzīvēs jomās, kā arī sekmēt kvalitatīvas un ilgtspējīgas darba ar jaunatni sistēmas izveidi valsts un pašvaldību līmenī. Pamatnostādnēs 3. mērķis ir „Jauniešu attīstība, dzīves kvalitātes uzlabošana un līdzdalības stiprināšana” un definēti ir šādi rīcības virzieni:

1. Darba ar jaunatni kvalitatīvas un ilgtspējīgas sistēmas izveide un attīstība;
2. Plašākas un aktīvākas jauniešu līdzdalības veicināšana;
3. Darba tirgum un patstāvīgai dzīvei nepieciešamo prasmju un iemaņu apguves veicināšana.

Jaunatnes politikas stratēģija nepieciešama, lai plānveidīgi varētu organizēt ar jaunatni saistītu jautājumu aktualizēšanu un risināšanu, kā arī stiprinātu sadarbību ar dažādām institūcijām gan valsts, pašvaldības, gan nevalstiskajā sektorā. Plānošanas dokuments palīdz pamatot līdzekļu nepieciešamību darbam ar jaunatni, kā arī gan jaunieši, gan sabiedrība var redzēt kas un pēc kādiem principiem tiek darīts jaunatnes jomā Cēsu novadā.

Cēsu novada jaunatnes politikas stratēģijas vīzija: Cēsu novads - vieta, kur katram jauniešim ir iespējas

Stratēģijas mērķis ir uzlabot pašvaldības institucionālo sistēmu un stratēģisko plānošanu darbā ar jaunatni, apzināties pašvaldības finansiālo devumu jaunatnes aktivitātēm, kā arī uzlabot jauniešu dzīves kvalitāti informētības, līdzdalības lēmumu pieņemšanā, lietderīga brīvā laika pavadīšanā, sociālajā aizsardzībā, veselības un jauniešu nodarbinātības jomās. Nodrošināt jaunatnes interešu pārstāvniecību.

Cēsu novada Jaunatnes politikas stratēģijā 2024.-2028. gadam izvirzītas šādas prioritārās jomas:

1. Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai
2. Jauniešu veselība un emocionālā labbūtība
3. Jauniešu iekļaušana un līdzdalība
4. Jauniešu informētība
5. Digitālā prasme un digitālais darbs ar jaunatni
6. Nodarbinātība, jauniešu uzņēmējdarbības veicināšana

2.1. Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai

Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai un darba ar jaunatni koordinācijai ir pamats tam, cik dinamiski un efektīvi tiek īstenota jaunatnes politika.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Izveidot vienotu sistēmu jaunatnes darba īstenošanai Cēsu novadā	-Izveidot vienotu jaunatnes darba struktūru, par atbildīgo jaunatnes darba īstenošanas iestādi pašvaldībā, nosakot Cēsu Bērnu un jauniešu centru -Pārskatīt un atjaunot jaunatnes lietu konsultatīvās komisijas sastāvu un nolikumu -Nodrošināt metodisko atbalstu jaunatnes darbiniekiem	-Vienots redzējums un kopīgs darbs jaunatnes darba īstenošanā Cēsu novadā -Atjaunots jaunatnes lietu konsultatīvās komisijas darbs -Jaunatnes darbā iesaistīto slodžu un atalgojuma sabalansēšana	-Atgriezeniskā saite no jaunatnes darbā iesaistītajiem -Apkopota informācija par slodzēm, atalgojumu un to sadalījumu -Jaunatnes darba struktūras efektivitātes izvērtēšana (aktivitāšu skaits, sasniegto jauniešu skaits, informācijas pieejamība) -jaunatnes lietu konsultatīvās komisijas darbības izvērtēšana	2024	Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada apvienību pārvaldes
Attīstīt mobilo darbu ar jaunatni	-Nodrošināt jaunatnes darba īstenošanas pārklājumu visa novada teritorijā -Apzināt jaunatnes darba nepieciešamību un pieprasījumu teritorijās, kur jaunatnes darbs netiek īstenots	Nodrošinātas plašākas iespējas piedalīties jauniešiem paredzētās aktivitātēs	-Mobilā darba ar jaunatni izvērtēšana reizi gadā (aktivitāšu skaits, mobilā darba īstenošanas grafiks, vietas, iesaistīto jauniešu skaits) -Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu)	2024 - 2028	Izglītības pārvalde, jaunatnes lietu speciālists, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada apvienību pārvaldes
Veicināt starpinstitūciju sadarbību jaunatnes darba kvalitātes sekmēšanai	Veicināt sadarbību ar dažādām pašvaldības iestādēm un institūcijām, rīkojot sarunas, apzinot jauniešiem pieejamos resursus	Attīstīta vispārējā jaunatnes darba kvalitāte, nodrošinot plašākas iespējas jauniešu auditorijas iesaistei un to vajadzībām	-Apzinātas jauniešu iespējas iesaistei un pieejamie resursi, informācija apkopota un nodrošināta tās pieejamība jauniešiem -Sadarbības izvērtēšana reizi gadā (kopīgi īstenoti notikumi, projekti, atbalsts u.c.)	2024 - 2028	Cēsu novada pašvaldība, izglītības pārvalde, jaunatnes lietu speciālists, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada apvienību pārvaldes, Cēsu novada p/a "Sociālais dienests", Cēsu Centrālā bibliotēka, kultūras pārvalde, Cēsu novadas pašvaldības policija, Cēsu Olimpiskais centrs, izglītības iestādes u.c.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Attīstīt sadarbību ar jaunatnes darbā iesaistītajām organizācijām	-Apzināt un izveidot sadarbības platformu ar jaunatnes organizācijām un NVO, kuras savā darbībā piedāvā aktivitātes arī jauniešu auditorijai -Apzināt un izveidot sadarbības platformu ar valsts institūcijām, kuras ikdienā saskaras arī ar jaunatni saistītiem jautājumiem	Attīstīta vispārējā jaunatnes darba kvalitāte, nodrošinot plašākas iespējas jauniešu auditorijas iesaistei un to vajadzībām	-Apzinātas jauniešu iespējas iesaistei un pieejamie resursi, informācija apkopota un nodrošināta tās pieejamība jauniešiem -Sadarbības izvērtēšana reizi gadā (kopīgi īstenoti notikumi, projekti, atbalsts u.c.)	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Cēsu novada Jauniešu māja, Jaunatnes organizācijas, NVO, Valsts probācijas dienests, NVA

2.2. Jauniešu veselība un emocionālā labbūtība

Veselīgs dzīvesveids ir svarīgs faktors labai pašsajūtai, tāpēc ir svarīgi popularizēt veselīga dzīvesveida būtību jauniešu vidū, organizējot un īstenojot, kā arī, nodrošinot iespēju piedalīties dažādos izglītojošos pasākumos, kuros tiek runāts par veselīga dzīvesveida nozīmīgumu, kā arī par reproduktīvo veselību un atkarību izraisošo vielu negatīvo ietekmi uz organismu. Aizvien aktuālāks kļūst jauniešu mentālās veselības un emocionālās labsajūtas jautājums, kurā liela ietekme bijusi Covid-19 pandēmijas laikam.

Jauniešu veselības rādītāji ar katru gadu pasliktinās, jo pieaug ne tikai psihoaktīvo vielu, smēķēšanas un alkohola lietošanas izplatība jauniešu vidū, bet jauniešu veselību jau no pusaudžu vecuma negatīvi ietekmē neveselīgi uztura paradumi, fiziskās aktivitātes trūkums, sēdošs dzīvesveids. Augsts ir jauniešu pašnāvību skaits un jauniešu skaits, kas inficēti ar seksuāli transmisīvajām infekcijām. Tādējādi būtiski pasākumi ir veicami jauniešu veselīga dzīvesveida veicināšanā, reproduktīvās veselības uzlabošanā, jauniešiem draudzīgas veselības aprūpes nodrošināšanai, lai sekmētu jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanu. Sadaļas mērķis ir radīt priekšstatu par pašvaldības aktivitātēm jauniešu veselības jomā.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Veicināt izpratni par fiziskās veselības un veselīga dzīvesveida nozīmi	-Apzināt un popularizēt jau esošās iespējas un pieejamos resursus iesaistei sportiskās aktivitātēs -Rīkot sportiskas aktivitātes jauniešiem, piemēram, sporta spēles, pārgājienus u.c. -Rīkot informatīvus, izglītojošus pasākumus, kampaņas par atkarību izraisošo un apreibinošo vielu ietekmi uz veselību -Rīkot informatīvus, izglītojošus pasākumus, kampaņas par reproduktīvo veselību un seksuāli transmisīvajām slimībām -Nodrošināt iespēju jauniešiem veikt profilaktisku HIV testēšanu -Jauniešu centros nodrošināt jauniešiem pieeju bezmaksas izsargāšanās līdzekļiem pret STS -Tematiskas un informatīvas lekcijas jauniešu vecākiem par to, kā runāt ar jauniešiem par reproduktīvo veselību	-Jauniešiem pieejamas veselību veicinošas aktivitātes Cēsu novadā -Veicināta jauniešu vecāku izpratne par ar jauniešu veselību saistītiem jautājumiem	-Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu analīze	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzjamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Veicināt izpratni par mentālās veselības un emocionālas labsajūtas nozīmi	-Rīkot izglītojošus un informatīvus pasākumus, kampaņas par mentālās veselības nozīmi, savu emociju izprašanu, riskiem un veidiem, kā sevi pasargāt -Tematiskas un informatīvas lekcijas jauniešu vecākiem par mentālās veselības problēmu simptomu atpazīšanu un rīcību	-Jauniešiem pieejamas informatīvas un mentālās veselības veicinošas aktivitātes Cēsu novadā -Veicināta jauniešu vecāku izpratne par ar jauniešu mentālo veselību saistītiem jautājumiem	-Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu analīze	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri
Attīstīt atbalsta sistēmu jauniešiem krīzes situācijās	-Izveidot jauniešiem pieejamu mentoru tīklu, lai nodrošinātu atbalsta saņemšanu krīzes situācijās-īstenot mentoru apmācības par problēmsituāciju risināšanu	-Nodrošināta atbalsta sistēma un pieejams mentora atbalsts jauniešiem krīzes situācijās-Krīzes situācijas tiek risinātas operatīvāk un efektīvāk	-Atgriezeniskās saites iegūšana no mentoriem un mentorējamiem -Statistikas apkopošana reizi gadā par mentoru tīkla darbību -Apkopoto datu analīze	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri, sociālais dienests

2.3. Jauniešu iekļaušana un līdzdalība

Lai Cēsu novads būtu vieta, kur katram jauniešim ir iespējas, ir ļoti būtiski nodrošināt un veicināt jauniešu ar ierobežotām iespējām iesaisti un pieejamību jaunatnei paredzētās aktivitātēs. Jauniešu ar ierobežotām iespējām iesaistes veicināšana ir arī viens no galvenajiem nacionālās jaunatnes politikas virzieniem. Šķēršļi, ar kuriem jaunieši saskaras, var būt ļoti dažādi, kas nozīmē, ka dažādas un specifiskas ir arī šo jauniešu grupu vajadzības. Tieši tāpēc ir ļoti būtiski attīstīt sadarbību starp iestādēm un organizācijām, kuru redzeslokā ir jaunieši ar ierobežotām iespējām, tādējādi sekmējot viņu iesaisti, lokālās piederības sajūtu un nodrošinot plašākas iespējas un pieejamību tām.

Jauniešu līdzdalība un dažādas iniciatīvas ir viens no galvenajiem jaunatnes politikas rādītājiem. Pašvaldība, nodrošinot jauniešu līdzdalību un iniciatīvu īstenošanas iespējas, pirmkārt, veicina jauniešu izaugsmi, un mazina jauniešu antisociālu uzvedību. Jauniešu līdzdalības un iniciatīvu atbalsts veicina ne tikai jauniešu izaugsmi, bet arī pašvaldības attīstību, ņemot vērā, ka jaunieši bieži vien var ierosināt inovatīvus un radošus risinājumus dažādām problēmām. Viens no principiem Eiropas Savienības sadarbības ietvara jaunatnes politikas jomā ir „nekas par jauniešiem bez jauniešiem”. Pašvaldības savā darbībā nodrošina jaunatnes organizācijām un jauniešu iniciatīvu grupām iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Veicināt jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušanu	<ul style="list-style-type: none"> -Attīstīt sadarbību ar organizācijām, kuru tiešā mērķauditorija ir jaunieši ar ierobežotām iespējām -Īstenot aktivitātes jauniešiem visa novada teritorijā -Apzināt jauniešu vajadzības un izziņāt iemeslus, šķēršļus, ar kuriem jaunieši saskaras -Risināt transporta jautājumu, lai nodrošinātu jauniešu ar ģeogrāfiskajiem šķēršļiem iesaisti 	<ul style="list-style-type: none"> -Radītas iespējas un jauniešiem ar ierobežotām iespējām draudzīga vide, lai veicinātu viņu iekļaušanos sadarbībā -Nodrošināta informācijas aprīte par jauniešiem pieejamajām iespējām 	<ul style="list-style-type: none"> -Iesaistīto jauniešu, kuri iepriekš nav iesaistīti jaunatnes darbā skaits -Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu analīze 	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu novada izglītības iestādes, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri, citas organizācijas

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Stiprināt Cēsu novada Jauniešu domes, skolēnu pašpārvalžu darbību	-Popularizēt jauniešu domi, jauniešu centrus, veicinot jauniešu līdzdalību (pozitīvie peredzes stāsti "jaunietis - jaunietim" par iesaisti un līdzdalību) -izveidot un attīstīt sadarbības platformu Cēsu novada izglītības iestāžu skolēnu pašpārvaldēm	Stipras jauniešu organizācijas, kur novada jaunieši var iesaistīties, lai būtu līdzdalīgi jeb arī izmantot kā saikni savu interešu pārstāvēniecībai	-Jauniešu domes jauno biedru skaits, īstenoto pasākumu, notikumu, iesniegto priekšlikumu skaits, sadarbības pasākumu, notikumu skaits- Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu analīze	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu novada izglītības iestādes, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri
Veicināt jauniešu iniciatīvu īstenošanu un iesaisti lēmumu pieņemšanas procesā	-Īstenot un popularizēt Cēsu novada jauniešu iniciatīvu projektu konkursu, finansiāli atbalstot jauniešu iniciatīvas -Īstenot ikgadējos jauniešu forumus un "Kafija ar politiķiem" pasākumus	-Veicināta jauniešu iesaiste sabiedrībā notiekošajos procesos, nodrošināta iespēja jauniešiem pilnveidot savas projektu vadības, komunikācijas prasmes un iespēja īstenot savas iniciatīvas -Tiek veicināta lokālās piederības sajūta jauniešu vidū, jaunieši sajūt sevi kā nozīmīgu vietējās sabiedrības daļu un ir līdzdatbildīgi Cēsu novada iedzīvotāji	-Cēsu novada jauniešu iniciatīvu projektu ikgadējā konkursā iesniegto projektu skaits- Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu analīze	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri
Pētīt piedāvājumu un pieprasījumu jauniešiem pēc 18	-Apzināt, vai ir jaunieši pēc 18 gadu vecuma, kuriem pietrūkst atbalsta mehānismu un iesaistes iespēju Cēsu novadā. -Pētīt un apkopot iespējas jauniešiem pēc 18 gadu vecuma; -Popularizēt iespējas jauniešu sociālo mediju kanālos	Izpētīta situācija un piedāvājums, jaunieši informēti par savām iespējām	-Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu analīze	2024 -2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri

2.4. Jauniešu informētība

Viens no būtiskākajiem aspektiem jaunatnes politikas īstenošanā ir informācija. Jauniešiem Cēsu novadā, kā arī ārpus tā ir pieejamas plašas iespējas gan īstenot savas iniciatīvas, gan kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku, gan piedalīties dažādās projektos, izglītojošās un informatīvās nodarbībās. Lai panāktu jauniešu līdzdalību un aktivitāti, ir nepieciešams nodrošināt jauniešiem iespējas saņemt nepieciešamo informāciju attiecīgā kvalitātē un kvantitātē, izvēloties atbilstošus komunikācijas kanālus jauniešu auditorijas sasniegšanai.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Attīstīt vienotu informācijas platformu Cēsu novada jauniešiem	-Attīstīt un popularizēt vienotu informācijas platformu www.cesisjauniesiem.lv par Cēsu novada jauniešiem pieejamajām aktivitātēm un iespējām -Attīstīt vienotu sociālo mediju platformu	Paaugstinās jauniešu informētības līmeni par viņiem pieejamajām aktivitātēm, veicināta jauniešu līdzdalība tajās	-Sasniegtās auditorijas datu apkopošana -Statistikas izvērtēšana (skaits, vecums, teritorija, atgriezeniskā saite) -Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu)	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri
Attīstīt Eurodesk informācijas punkta darbību	-Veidot informatīvus pasākumus par jauniešu mobilitātes projektu iespējām	Jaunieši ir informēti par viņu iespējām piedalīties starptautiskos mobilitātes projektos, paaugstinās jauniešu interese par mobilitātes projektiem	-Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu analīze	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri
Veicināt jauniešu un sabiedrības informētību par darbu ar jaunatni, par jauniešu iespējām	-Veidot informatīvas kampaņas par darbu ar jaunatni nozīmīgumu	Veicināta sabiedrības izpratne par darbu ar jaunatni nozīmīgumu, tā aktivitātēm un celts jaunatnes darba prestižs vietējās sabiedrības acīs	-Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu analīze	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Veicināt jauniešu informācijas prasības līmeni	-Rīkot aktivitātes, īstenot projektus, izglītojot jauniešus par medijprasības jautājumiem-Rīkot apmācības jauniešiem par satura radīšanu, iesaistot viņu jauniešiem atbilstoša satura radīšanā	-Veicināta jauniešu kritiskā domāšana attiecībā uz informācijas patēriņu un to avotu izvēli-Veicināta jauniešu līdzdalība satura radīšanā	-Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu analīze	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri

2.5. Digitālā pratība un digitālais darbs ar jaunatni

Digitālo rīku lietošanas prasmei un citām 21. gadsimtā vajadzīgām prasmēm ir būtiska nozīme jauniešu neatkarībā, sociālajai integrācijā, nodarbināmībā un ikdienas dzīvē. Vairumam jauniešu jau piemīt dažādas kompetences, kas ļauj viņiem darboties digitālajā un tiešsaistes vidē, tomēr ļoti būtiski ir veicināt arī viņu kritisko pieeju digitālajām darbībām. Tāpat arī svarīgi jauniešu centros pilnveidot tehnoloģiju bāzi un resursus, lai nodrošinātu pieeju tiem jauniešiem, kuriem dažādu iemeslu dēļ nav, piemēram, savu datoru.

Digitālie līdzekļi un tehnoloģijas darbā ar jaunatni var būt gan instruments, gan darbība, gan saturs. Digitālo līdzekļu izmantošana ir nevis pašmērķis, bet gan līdzeklis, lai sasniegtu darbu ar jaunatni uzdevumus – nodrošināt jauniešiem iespēju iegūt dzīvei nepieciešamās prasmes, zināšanas un kompetences neformālās izglītības ceļā: atbalstīt un veicināt jauniešu iniciatīvas, nodrošināt jauniešiem iespēju lietderīgi izmantot brīvo laiku, kā arī nodrošināt jauniešiem viņu attīstības vajadzībām atbilstošas informācijas pieejamību, jo digitālās prasmes ir ļoti svarīgas mūsdienu darba tirgū un ikdienas dzīvē.

Digitālais darbs piedāvā daudzas iespējas jaunatnei attīstīties un līdzdarboties, kā arī izmantot digitālās tehnoloģijas, lai sasniegtu savus mērķus un veidot savu nākotni. Tajā pašā laikā ir svarīgi arī rūpēties par drošību un ētiskiem aspektiem, kas saistīti ar digitālo saturu un tiešsaistes aktivitātēm, lai aizsargātu jauniešu labklājību. Ar katru dienu digitālā vide piedāvā arvien vairāk risinājumu karjerai, pašizaugsmei, brīva laika pavadīšanai un līdzdalībai, un ir svarīgi, lai ikvienam jauniešim būtu prasmes pilnvērtīgi izmantot digitālās iespējas.

Digitālais darbs ar jaunatni dod jauniešiem iespēju būt aktīviem un radošiem digitālajā sabiedrībā, pieņemt pārdomātus un pamatotus lēmumus un uzņemties atbildību par savu digitālo identitāti un kontrolēt to.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Attīstīt jauniešu digitālās prasmes	-Rīkot apmācības jauniešiem digitālo prasmju attīstīšanai atbilstoši viņu vēlmēm un vajadzībām (programmēšana, radošā programmēšana, digitālo risinājumu hakatoni u.c.) -Īstenot digitālo prasmju attīstīšanas projektus -Uzlabot tehnisko nodrošinājumu Cēsu novada jauniešu centros	Attīstītas un pilnveidotas jauniešu digitālās prasmes, paaugstinot viņu vērtību darba tirgū	-Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu izvērtēšana	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri, Cēsu Digitālais centrs, RTU Cēsu studiju un zinātnes centrs

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Veicināt jauniešu izpratni par drošību tiešsaistes vidē	-Rīkot informatīvus un izglītojošus pasākumus par drošību tiešsaistē	Jaunieši ir informēti par riskiem tiešsaistē, kā arī par to, kā sevi pasargāt un no tiem izvairīties	-Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu izvērtēšana	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri, Cēsu Digitālais centrs
Attīstīt jaunatnes darbinieku un jaunatnes darbā iesaistīto digitālās prasmes	-Organizēt digitālo prasmju pilnveidošanas apmācības Cēsu novada jaunatnes darbiniekiem un jaunatnes darbā iesaistītajiem	Pilnveidotas jaunatnes darbinieku digitālās prasmes kvalitatīvāka digitālā darba ar jaunatni īstenošanai	Atgriezeniskās saites iegūšana, jaunatnes darbinieku vajadzību par digitālo prasmju pilnveidi apzināšana -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajām mācībām, profesionālās pilnveides programmām -Apkopoto datu izvērtēšana	2024 - 2028	Jaunatnes lietu speciālists, Izglītības pārvalde, Cēsu Bērnu un jauniešu centrs, Cēsu novada Jauniešu māja, Cēsu novada jauniešu centri, Cēsu Digitālais centrs, RTU Cēsu studiju un zinātnes centrs

2.6. Nodarbinātība, jauniešu uzņēmējdarbības veicināšana

Prakse, pirmā darba pieredze, brīvprātīgais darbs, dalība neformālās izglītības pasākumos - tas viss ir būtisks ieguldījums jaunieša personības veidošanā, kā arī profesijas izvēlē. Šis ieguldījums sekmē arī jaunieša spēju iekļauties darba tirgū. Jauniešu nodarbinātības, pieredzes gūšanas un karjeras izaugsmes veicināšana iekļauj dažādas aktivitātes, piemēram, informatīvs atbalsts par uzņēmējdarbības uzsākšanu, jo bieži vien jauniešiem ir biznesa idejas, bet trūkst informācijas par to, kā tās attīstīt. Tāpat arī ļoti aktuāls jautājums jauniešu vidū ir karjeras izvēle. Nodrošinot karjeras konsultācijas un izpratnes veicināšanu par nepieciešamo prasmju apguvi var būtiski sekmēt jauniešu karjeras un studiju izvēli.

Dalība semināros un dažādas apmācībās ir jauniešu iespēja pilnveidoties, kā arī apgūt to, kas viņiem interese, kā arī to, ko nepiedāvā izglītības iestādes. Nodrošinot jauniešiem iespēju piedalīties sevis pilnveidošanas programmās, tiek dots ievērojams ieguldījums jaunieša personības izveidē un prasmju bagātināšanā.

Pašvaldībai ir ne tikai jānodrošina jauniešu nodarbinātības iespējas, bet arī jānodrošina apstākļi, lai jaunieši varētu iegūt nepieciešamo pieredzi un prasmes, kas sekmēs jauniešu nākotnes iespējas un integrāciju darba tirgū. Pašvaldības spēja piesaistīt jauniešus vietējam darba tirgum veicina pašvaldības ekonomisko un sociālo rādītāju uzlabošanu.

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzami rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Attīstīt vietējā mēroga brīvprātīgo darbu kā pirmās darba pieredzes iespēju	-Apzināt brīvprātīgā darba iespējas Cēsu novadā un popularizēt sociālajos medijos -Popularizēt iespēju uzņemt brīvprātīgos jauniešus organizācijās un iestādēs	Iespēja jauniešiem iespēja gūt pirmo darba pieredzi un saņemt par to apliecinājumu no pašvaldības	-Brīvprātīgā darba devēju un piedāvājumu skaits -Brīvprātīgā darbā iesaistīto jauniešu skaits -Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu izvērtēšana	2024 - 2028	Cēsu novada pašvaldība, Cēsu novada uzņēmēji un citas organizācijas, Cēsu novada Jauniešu māja, Jaunatnes lietu speciālists, Cēsu novada jauniešu centri
Attīstīt jauniešu nodarbinātības iespējas Cēsu novadā	-Apzināt Cēsu novada uzņēmējus, kuri būtu ieinteresēti jauniešu nodarbināmībā -Rīkot "Vakanču tirgu" jauniešiem -Popularizēt jauniešu vasaras darba iespējas	Tiek veicināta jauniešu un uzņēmēju sadarbība	Atgriezeniskās saites iegūšana gan no jauniešiem, gan uzņēmējiem -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu izvērtēšana	2024 - 2028	Cēsu novada pašvaldība, Cēsu novada uzņēmēji un citas organizācijas, Cēsu novada Jauniešu māja, Jaunatnes lietu speciālists, Cēsu novada jauniešu centri

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Paredzamie rezultāti	Rezultātu izvērtēšanas kritēriji	Īstenošanas laiks	Atbildīgais
Attīstīt izglītojošu piedāvājumu jauniešiem, kas veicinātu jaunu prasmju veidošanos un pilnveidotu jau esošās prasmes	-Veidojot meistarklašu un apmācību saturu, iekļaut tēmas, kas veicinātu jauniešu prasmju attīstību, kas būtu nodarbinātības veicināšanai un sekmīgākai jauniešu iekļaušanai darba tirgū -Īstenot jauniešu mācības par uzņēmējdarbību un tās uzsākšanu -Veicināt skolēnu mācību uzņēmumu veidošanu	Jaunieši apgūst jaunas prasmes un pilnveido esošās, lai iekļautos darba tirgū	-Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu) -Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu izvērtēšana	2024 - 2028	Cēsu novada pašvaldība, Cēsu novada uzņēmēji un citas organizācijas, Skola6, Cēsu novada Jauniešu māja, Jaunatnes lietu speciālists, Cēsu novada jauniešu centri
Pilnveidot karjeras izvēles veicinošus pasākumus	-Organizēt informatīvus pasākumus jauniešiem par karjeras izvēli (pieredzes stāsti, diskusijas u.c.) -Nodrošināt iespēju jauniešiem saņemt individuālas karjeras konsultācijas	Veicināta jauniešu informētība par karjeras izvēli	Atgriezeniskās saites iegūšana, jauniešu vajadzību apzināšana vienu reizi gadā vai pēc vajadzības veicot jauniešu aptauju (vismaz 250 respondentu)- Statistikas apkopošana reizi gadā par īstenotajiem pasākumiem, projektiem, sasniegto jauniešu skaitu, aktualizētajiem tematiem, informācijas pieejamību, iesaistītajām pusēm -Apkopoto datu izvērtēšana	2024 - 2028	Cēsu novada pašvaldība, Cēsu novada uzņēmēji un citas organizācijas, Cēsis bāzētas augstskolu filiāles, Cēsu novada Jauniešu māja, Jaunatnes lietu speciālists, Cēsu novada jauniešu centri

